

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Beata Łapińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2021 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania S. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 29 marca 2019 r. sygn.: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia kapitału początkowego oraz emerytury S. T. przy uwzględnieniu, iż w poniższych okresach otrzymywał on następujące wynagrodzenia:

- 1971r. – 12.779,30zł (dwanaście tysięcy siedemset siedemdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści groszy),

- 1972r. – 12.133,05zł (dwanaście tysięcy sto trzydzieści trzy złote pięć groszy),

- 1976r. – 30.787,76zł (trzydzieści tysięcy siedemset osiemdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt sześć groszy),

- 1977r. – 52.755,16zł (pięćdziesiąt dwa tysiące siedemset pięćdziesiąt pięć złotych szesnaście groszy),

- 1978r. – 60.789,66zł (sześćdziesiąt tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy),

- 1979r. – 60.893,26 zł (sześćdziesiąt tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote dwadzieścia sześć groszy)

- 1980r. – 105.986,-zł (sto pięć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt sześć złotych)

**oraz doliczył do stażu pracy okres pracy w Kopalni (...) "S."
od 07.04.1972r. do 02.08.1972r.**

**- tak aby kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. wyniósł 86.617,96zł (osiemdziesiąt sześć tysięcy sześćset siedemnaście złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy),
wskaźnik kapitału początkowego – 125,62%, a emerytura na dzień nabycia do niej prawa 1.576,43 zł (jeden tysiąc pięćset siedemdziesiąt sześć złotych czterdzieści trzy grosze),
zaś po waloryzacji na dzień 01.12.2020r. - 1.716,43zł (jeden tysiąc siedemset szesnaście złotych czterdzieści trzy grosze),**

2. zasądza od organu rentowego na rzecz S. T. kwotę 180,- zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 marca 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu S. T. prawa do przeliczenia emerytury ponieważ nie zostały ujawnione nowe okoliczności, które mają wpływ na prawo do świadczenia zatem brak było podstaw do przyznania emerytury. W załączeniu do decyzji dodał pismo wyjaśniające, w którym podniósł, iż prawidłowo ustalił wartość kapitału początkowego w oparciu o przedłożoną dokumentację i z uwagi na brak dokumentacji płacowej ustalił minimalne wynagrodzenia za okresy od 10.09. 1971 r. do 2.01.1972 r. i od 19.05.1976 r. do 31 grudnia 1979 r.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się przeliczenia kapitału początkowego i emerytury z uwzględnieniem zatrudnienia wyższego niż minimalne za okresy pracy w (...) "S." w okresach : od 10 września 1971 r. do 2 stycznia 1972 r., od 19 maja 1976 r. do 30 listopada 1977 r. i od 1 grudnia 1977 r. do 14 października 1980 r. w oparciu o dokumentację płacową znajdującą się w Centrum Usług (...).

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 9 maja 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił kapitał początkowy S. T. i do obliczenia podstawy wymiaru oraz wskaźnika wysokości przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. Wskaźnik podstawy wyniósł 105,46 %, a wysokość kapitału na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniosła 76 163,78 zł.

Za okresy od 10 września 1971 r. do 2 stycznia 1972 r. oraz od 19 maja 1976 r. do 31 grudnia 1979 r. organ przyjął minimalne wynagrodzenie.

Powyzszą decyzję odwołaniem z dnia 14 czerwca 2018 r. zaskarżył wnioskodawca załączając pismo (...) Centrum Usług (...), w którym podane były stawki dniówek za okres od 19 maja 1976 r. do grudnia 1977 r.

Decyzją z dnia 28 czerwca 2018 r. organ rentowy odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego gdyż przedłożone dokumenty nie spowodowały zmiany wartości kapitału początkowego.

Decyzją z 21 września 2018r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu S. T. prawo do emerytury od 1 września 2018 r. tj. od dnia złożenia wniosku.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji :

- kwota kapitału początkowego – 302739,63 zł

- średnie dalsze trwanie życia- 218, 40 miesięcy

Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1386,17 zł.

(dowód: decyzja z dnia 21 września 2019 r. – k. 7 akt rentowych)

We wniosku z dnia 22 marca 2019 r. wnioskodawca wniósł o ponowne ustalenie kapitału początkowego w oparciu o dokumentację placową ze (...) Centrum Usług (...). Podniósł, iż organ winien uwzględnić wysokość dniówek wynikających z tej dokumentacji zamiast minimalnego wynagrodzenia.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił przeliczenia emerytury, a decyzja ta nie zawierała uzasadnienia adekwatnego do rozstrzygnięcia.

(dowód: decyzja z dnia 29 marca 2019 r. – k. 12 akt ZUS-u)

S. T. w okresach poniższych zatrudniony był w (...) 'S.' stale i w pełnym wymiarze czasu pracy tj :

- od 10 września 1971 r. do 2 stycznia 1972 r. – jako młodszy górnik pod ziemią
- od 7 kwietnia 1972 r. do 2 sierpnia 1972 r.- jako młodszy górnik pod ziemią
- od 19 maja 1976 r. do 30 listopada 1977 r.- jako młodszy górnik pod ziemią
- od 1 grudnia 1977 r. do 14 października 1980 r. – jako górnik pod ziemią

(dowód: angaż – k. 62 akt sprawy, świadectwo pracy – k. 43, świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 51 akt sprawy)

W okresie zatrudnienia w (...) był on wynagradzany wg stawki dziennej (jako wynagrodzenia zasadniczego) określonej w kartach obiegowych oraz wg innych składników wynagrodzenia wynikających z (...) dla przemysłu węglowego.

S. T. zaszeregowany był wg następujących stawek dziennych:

- a) w okresie od 10.09.1971 r. do 2.01.1972 r. – stawka 94 zł (grupa IV)
- b) w okresie od 7.04.1972 r. do 2.08.1972 r. – stawka 94 zł (grupa IV)
- c) w okresie od 19.05.1976 r. do 31.05.1977 r. – stawka 124 zł (grupa IV)
- d) w okresie od 1.06.1977 r. do 30.11.1977 r. – stawka 136 zł (grupa IV)
- e) w okresie od 1.12.1977 r. do 6.06.1980 r. – stawka 148 zł (grupa V)
- f) w okresie od 7.06.1980 r. do 14.10.1980 r. – stawka 160 zł (grupa V)

Powyższe stawki odpowiadały stawkom ujętym w tabeli A \$ 7 załącznika nr 1 do (...) dla przemysłu węglowego z dnia 1 stycznia 1975 r.

Innymi składnikami wynagrodzenia wnioskodawcy wynikającymi z (...) za okresy z ppktów : a i b były : dodatek za pracę w nocy 10 %, ekwiwalent za 2 tony węgla, premia w wysokości 25 %, zaś za okresy od 1 grudnia 1977 r. do 14 października 1980 r. także specjalne wynagrodzenie miesięczne z Karty Górnika dla pracowników zatrudnionych pod ziemią w wysokości wynikającej z § 25 rozdział III Załącznika nr 1, a także 30 % zasadniczej stawki godzinowej za dodatek nocny, 10 % zasadniczej stawki godzinowej za II zmianę, premia 18 % płacy zasadniczej (§ 41 załącznika nr 1 do (...))

W okresie pracy wnioskodawcy w (...) czas pracy wynosił 8 godzin dziennie, w soboty 6 godzin, razem 46 godzin tygodniowo przy uwzględnieniu liczby wolnych sobót w poszczególnych latach.

Wynagrodzenie S. T. za powyższe okresy przy uwzględnieniu stawek zaszeregowania , innych składników wynagrodzenia wynikających z (...) dla przemysłu węglowego ,jak też czasu pracy wynosiło :

od 10.09.1971 r. do 31 grudnia 1971 r. – 8554,00 zł

od 7.04.1972 r. do 2.08.1972 r. – 12.133,05 zł

od 19.05.1976 r. do 31.12.1976 r. – 30.787,76 zł

od 1.01.1977 r. do 31.05.1977 r. – 20136,16 zł

od 1.06.1977 r. do 30.11.1977 r. – 27.619,44 zł

od 1.12.1977 r. do 31.12.1977 r. – 4.999,56 zł

Razem od 1.01.1977 r. do 31.12.1977 r. – 52.755,16 zł

od 1.01.1978 r. do 31 .12.1978 r. – 60.789,66 zł

od 1.01.1979 r. do 31.12.1979 r. – 60.893,26 zł

od 1.01.1980 r. do 6.06. 1980 r. – 26.312,29 zł

od 7.06. 1980 r. do 14.10.1980 r. – 23. 598, 70 zł

Wynagrodzenie za okres od 1 stycznia 1980 r. do 14 października 1980 r. wykazane zostało w Rp 7 i wynosiło za cały rok kwotę 105.986 zł

(bezsporne)

Przy uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń za okres do 31 grudnia 1979 r. wraz z wysokością wynagrodzenia za 1980 r. wynikającego z Rp 7 oraz przy doliczeniu do stażu pracy wnioskodawcy pominiętego przez organ rentowy okresu zatrudnienia w (...) od 7 kwietnia 1972 r. do 2 sierpnia 1972 r. kapitał początkowy wnioskodawcy wynosi 86.617,96 zł , wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego ustalony z 10 lat , tj. od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. wynosi 125,62 % .

(dowód: opinia biegłej z zakresu rachunkowości D. W.- k. 74 – 97 akt sprawy)

Przy uwzględnieniu nowej wysokości kapitału początkowego ustalona emerytura na dzień jej nabycia wynosi 1576 zł, 43 zł , a na dzień 1 grudzień 2020 r. – 1716,43 zł.

(dowód: wyliczenie organu rentowego- k. 121 – 122 akt sprawy)

ZUS w piśmie z dnia 31 sierpnia 2020 r. ustosunkowując się do opinii biegłej stwierdził, iż nie wdaje się w polemikę z biegłą i przyjmuje do wiadomości wynagrodzenia ustalone przez nią .

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odwołanie jest w pełni uzasadnione.

Z lektury akt rentowych wynika, iż zaskarżona decyzja z dnia 29 marca 2019 r. wydana została wskutek wniosku S. T. z dnia 22 marca 2019 r. , w którym to domagał się on ponownego przeliczenia kapitału początkowego. Dziwi zatem treść decyzji organu rentowego , która ma się nijak do złożonego wniosku, gdyż w sentencji odmawia prawa do przeliczenia emerytury, a w uzasadnieniu powołując się na przepis art. 114 ustawy emerytalnej odmawia ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury załączając do decyzji pismo wyjaśniające.

Sąd Okręgowy po raz pierwszy spotkał się z taką konstrukcją decyzji, która de facto nie ma żadnego uzasadnienia, a poza tym sentencja jest zaprzeczeniem związanego uzasadnienia.

W tej sytuacji Sąd potraktował zaskarżoną decyzję jako odmowę przeliczenia zarówno kapitału początkowego jak też emerytury.

Przechodząc do meritum zgromadzone w sprawie dowody w postaci angaży, kart obiegowych, świadectw pracy jak również postanowienia (...) dla przemysłu węglowego pozwoliły Sądowi na przeliczenie zarówno kapitału początkowego jak i emerytury korzystniejszej niż dotychczas. Sąd w pełni podzielił w tym zakresie opinię biegłej G. W., która nie dość, że w sposób niezwykle wnikliwy przeanalizowała dokumentację płacową to zwróciła nadto uwagę, iż organ rentowy pominął okres pracy wnioskodawcy w (...) od 7 kwietnia 1972 r. do 2 sierpnia 1972 r. Opinię tę uznał za fachową, wyczerpującą i z tych względów przekonywującą. Sam organ rentowy zresztą nie zgłaszał żadnych uwag do wyliczeń biegłej jak też to podniesionej przez niej kwestii zatrudnienia skarżącego w pominiętym okresie.

Przy uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń za okres do 31 grudnia 1979 r. wraz z wysokością wynagrodzenia za 1980 r. wynikającego z Rp 7 oraz przy doliczeniu do stażu pracy wnioskodawcy pominiętego przez organ rentowy okresu zatrudnienia w (...) od 7 kwietnia 1972 r. do 2 sierpnia 1972 r. kapitał początkowy wnioskodawcy wynosi 86.617,96 zł, wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego ustalony z 10 lat, tj. od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1986 r. wynosi 125,62 % i jest z całą pewnością korzystniejszy od poprzednio ustalonego, co ma finalnie wpływ na wysokość emerytury ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 174 ust.1 i ust.3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018r., poz.1270) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Powołany w sprawie biegły z zakresu rachunkowości odtworzył wynagrodzenia ubezpieczonego za sporne lata zarówno w oparciu jego dokumentację płacową jak też mając na uwadze postanowienia (...), albowiem poza sporem jest, iż w całym spornym okresie wnioskodawca pracował jako górnik pod ziemią. Orzekając w sprawie Sąd oparł się zatem na niniejszej opinii w zakresie wynagrodzeń w (...) do 31 grudnia 1979 r. albowiem jak trafnie zauważył organ rentowy wynagrodzenie za rok 1980 wynikało już wprost z Rp 7 złożonego przez wnioskodawcę i było zresztą wyższe niż wyliczył to sam biegły.

Wysokość kapitału początkowego ma w tej sytuacji wpływ na wysokość emerytury S. T.. Poza sporem bowiem jest, iż ubezpieczonemu przysługuje emerytura obliczona według nowych zasad na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Według tego przepisu, emerytura dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy jej obliczenia (art. 25 ustawy) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, ustalone wspólnie dla kobiet i mężczyzn wyrażone w miesiącach. Podstawą obliczenia jest kwota:

- 1) zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego,
- 2) zwaloryzowanego kapitału początkowego ustalanego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem 1 stycznia 1999 r. opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy (kwota tzw. hipotetycznej emerytury na dzień 1 stycznia 1999 r.) oraz
- 3) środków zewidencjonowanych na subkoncie, o których mowa w art.

40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ("Emerytury i renty z FUS. Emerytury pomostowe. Okresowe emerytury kapitałowe. Komentarz", K. Antonów (red.), M. Bartnicki, B. Suchacki, M. Zieleniecki, LEX, 2014).

Jak wynika z treści art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie zaś z art. 26 ust. 1 tej ustawy, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Z uwagi na to, że zachowała się dokumentacja płacowa odwołującego ze spornego okresu jego zatrudnienia to istniała możliwość uwzględnienia w wysokości emerytury wynagrodzenia wynikającego z treści złożonej w tych aktach dokumentacji.

Reasumując Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy, aby przy ustalaniu kapitału początkowego oraz wysokości emerytury przyjął za sporne okresy wynagrodzenia opisane szczegółowo w wyroku.

Z tych też względów na podstawie art. 477. 14 § 2 k.p.c orzekł jak w sentencji.